

det åbne arbejdsmarked. På den anden side må det være en forudsætning for optagelse på virksomheder med støtte efter § 10, at vedkommende kan udføre en indsats af produktiv værdi i modsætning til rene beskæftigelsesterapeutiske foranstaltninger. Inden for de nævnte rammer vil variationerne i de henvistes arbejdsevne imidlertid kunne påvirke virksomhedens økonomiske vilkår i væsentlig grad. Dette kan gøre sig gældende med særlig vægt, hvis virksomheden er specielt indrettet for en bestemt gruppe af handicappede.

Den beskyttede virksomheds vilkår vil endvidere være afhængig af, hvilke produktionsopgaver der tages op. I så henseende vil virksomheden i almindelighed ikke være frit stillet i sit valg. Der må dels tages hensyn til, hvilke arbejdsoperationer der er særligt egnede for handicappede (eventuelt vedkommende gruppe af handicappede), dels må der lægges vægt på indpassningen i det lokale erhvervsliv. Der vil således formentlig fortrinsvis blive valgt produktioner, der kan indgå som delproduktion i lokale virksomheders produktion, eller produktioner, der ikke i forvejen er taget op af lokale virksomheder, måske fordi produktionen på almindelig forretningsmæssig basis ikke er lønnende. Det følger heraf, at der ved iværksættelse af en beskyttet virksomhed kan være tale om investeringsbehov af meget forskellig størrelsesorden, ligesom der kan være stor forskel på den vægt, med hvilken arbejds lønnen indgår i produktionsomkostningerne. I denne forbindelse må det fremhæves, at virksomhedens økonomi også vil være afhængig af den aflønningsform, der lægges til grund (timeløn, akkordløn, akkordsatsernes størrelse), hvilket spørgsmål må forhandles nærmere med arbejdsmarkedets organisationer.

Det følger af det foran anførte, at der for den enkelte virksomhed vil gøre sig en lang række forhold gældende, som næppe kan bedømmes, før der har fundet en indgående behandling sted (bl. a. med deltagelse af arbejdsmarkedets organisationer) såvel i det lokale amtsrevalideringsudvalg som i det centrale samordningsudvalg.

Af oversigten i besvarelsen af spørgsmål 3 fremgår det, at der hidtil kun er etableret få beskyttede virksomheder her i landet. Visse af disse virksomheder har ikke mod-

taget offentlige tilskud (Odense Skotøjsfabrik, Polioforeningens værksted), medens der i øvrigt er tale om forskelligartede finansieringsformer. Den omstændighed, at et privat firma uden offentlig støtte har taget en sådan opgave op, må dog ikke tages som udtryk for, at det ikke i andre tilfælde kan være naturligt og ønskeligt at animere en privat arbejdsgiver til at iværksætte beskyttet beskæftigelse med en vis statsstøtte.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 16, ydes der i andre lande støtte af meget vekslende art til beskyttet virksomhed.

Der synes således hverken i danske eller udenlandske erfaringer at være grundlag for nu at fastlægge en bestemt tilskudsnorm. Fastere retningslinjer vil formentlig alene kunne udarbejdes, efter at der i et længere tidsrum har været arbejdet med konkrete sager. Med hensyn til fastsættelse af en eventuel maksimumsgrænse i loven bemærkes, at en sådan i sig selv vil kunne have den virkning, at der skabes en forventning om, at et tilskud af den således fastlagte størrelse normalt vil kunne opnås.

Hvad specielt hjemmearbejde angår, bemærkes, at det formentlig kan være hensigtsmæssigt, at sådant organiseres i tilslutning til en revalideringsinstitution eller beskyttet virksomhed, således at generalomkostningerne kan holdes lavest muligt.

Ad spørgsmål 29.

Med hensyn til spørgsmålet om karakteren af den i § 11 omtalte uddannelse, herunder om placering, omfang og varighed af kursus, og om der i denne forbindelse påtænkes et nordisk samarbejde, skal man bemærke følgende:

Den nævnte uddannelse må formentlig tilrettelægges forskelligt under hensyn til, om det drejer sig om personer, der deltager direkte i revalideringsarbejde, eller personer, der i deres virke har behov for en mere almindelig orientering om revalideringsproblemer.

Det mest omfattende undervisningsprogram bør tilrettelægges for den førstnævnte gruppe, herunder særlig medarbejdere ved revalideringskontorerne, revalideringsinstitutionerne og arbejdsanvisningen. Også personer, der på sygehuse m. v. varetager